

בני החורין

היום בו שבתו המוטסים על מסלולי נמליהתעופה בלוד היה יוסי'ג ב' לבי, יותר מכל הפסטיבאלים ההיסטוריים השדופים הנערכים בעונה זו. חג אמיתי, המרום את הרוח והמחיה את הנפש.

לא מפני שנהייתי מן הנוק שנגרם. אחרי הכל, אתה ואני נשלם בסופו של דבר את החשבון. ולא מפני שאני משוכנע שהשובתים צדקו בכל פרט של דרישותיהם. ואף לא מפני ששמחתי לאידה של חב' רת אל'על. (לא הרבה, על כל פנים.)

אלא מפני שבימים הזה חזיתי בי מראה המרהיב ביותר עמי ארי מות: התקוממת בנייחורין נגד עריצות ועול.

וניצחון הקומץ הקטן, המאמין בצירקתו, נגד הגולם הביורוקרטי, המאמין בעוצמתו. המיואשים העונתיים והמתוסכלים ה' כרוניים, המקוננים על אישות ופחדנות והתנוונות העם הזה, אנא שימו לב: כל החוקים וכל ההצהרות, כל האיומים של הגמדים המתנפחים וכל השקרים של כליהתיקשורת, התנדפו כמוץ ברוח, כא' שר כמה אנשים הריון בפשטות: **בנייחורין אנהנו!**

ימחתי היתה כפולה, כי לפני פחות מחודש האמנתי שזה יקרה. באותו יום, ה'22 במא'ס 1972, קיבל הרוב בכנסת את התיקון מס' 2 לחוק יישוב סיכסוכי העבודה. אמרתי אז שזהו יום שחור לי מדינה, לכנסת ולדמוקרטיה הישראלית. אבל לא אמרתי שזהו יום שחור לעובד הישראלי, כי לא האמנתי לרגע שהחוק הזה יחזיק מעמד במציאות.

הייתי משוכנע כי במיבחן הראשון יופר' כו התיקון הודוניות של יוזמיו. אך לא העליתי על דעתי שזה יקרה במהירות כה רבה, ושתבוסת הביורוקראטים תהיה כה שלמה ומנוחכת.

התיקון מס' 2 אינו חל על כל ה' עובדים במדינה. הוא גם אינו קובע שהוא חל על סוגי-עובדים לפי אמת-מידה אובייקטיבית כלשהי, כגון החינוך של עבודתו.

להיפך, הוא חל על עובדי הגנים הלא-ר' מיים ועל המפקדים המפקים רשינות לכלבים. אין הוא חל על נהגי אוטובוסים ועל הימאים.

זהו חוק התפור כמיוחד לפי מידתם של עובדים מסוימים מאד, אשר בעליהאינטרסים בי שיטתו היו מעוניינים לכבוך את ידיהם, כדי שלא יוכלו להיאבק על תנאי עבודתם.

סעיף 37 א' של החוק מונה, על כן, ציבור-עובדים מסוימים מאד, אשר ה' חוק חל עליהם. בסעיף-קטן 8 נאמר: "התחבורה האווירית והתובלה האווירית." נא לשים לב: לא כל התחבורה.

לא התחבורה הימית והיבשתית. רק התחבורה האווירית! החוק, שבא לעזור לממשלה וללכמה מור' גופוליטיים אחרים לסתום את פי העוב' דים שלהם, חל במיוחד על חברת אל על. לא במיקרה, לא בעקספיק, אלא בפירוש במפורש ביותר, בהגדרה חד-משמעית ש' אין ברירה ממנה.

והנה, כאשר פרצה שביחה באל על, לפני שלא חודש לקבלת החוק: **לא העזה הממשלה ל' הפעיל את החוק הזה!**

והי העובדה האחת המכרעת. שום מערכת של טימטומיזציה, בטלוויזיה

ובעיתונות הקנוייה בכרטיסי-הינם, לא תצליח לגנוז עובדה זו.

החוק אוסר שביחה באל על, גם בתקופה שאין בה חווה-עבודה ברי-תוקף, אלא באישור, המוסד המנהל המרכזי ה' ארצ'י' של "אירגון העובדים המוסמך." כלומר, בלי בולשיט מישפטי: הוועדה המרכזת של ההסתדרות.

וזהו תחבולה, מתוחכמת, היכירי לה התחרות ב"מיוכר 22".

מותר להכריז על שביחה כזאת, אם יש אישור מטעם הוועדה המרכזת של ההסתדרות. בהחלט.

אבל כל ילד במדינה יודע כי הוועדה המרכזת היא סניף נכנע של מפלגת העבודה, וכי היא כפופה כל-כולה לתכ' היבים של גולדה מאיר ופנחס ססיר.

דהגיד לעובדים שמותר להם לשבות רק באישור מוסד זה — הרי זה כאילו אמרו לצה"ל שמותר לו לפעול רק באישור הליגה ה' ערבית.

החוק קובע לוועדה המרכזת של ההסתדרות תפקיד ברור לגמרי: תפקיד של מישרת-עבודה. המחלקה לאיגוד מקצו' עי פועלת במיסרת זו כמיפלג-עובדים, בדומה למיפלג-הסמים של משטרת-ישר' אל.

אחד הרגעים הקומיים של שביחה אר'

וויויה) אלא גם נאיבית מאוד-מאוד. כי העובדים הכריזו שביחה "בלתי חוקית".

ובו ברגע נתגלה כי החיקוק ה' זה עומד על כרעיו תרנגולת.

חוק הזה גותן בידי הממשלה וה' מעבידים (או ממשלת-המעבידים, או מעבידי-הממשלה) כמה כלים לשבירת שביחה כזאת.

הפני העיקרי הוא הכוזי ביו' תר: מפריהשביחה.

בספרות העולמית, זוהי אחת הדמויות הנאלחות ביותר. השפה העממית באר' צות רבות הפכו את שמה לקללה. חוק זה מטיל על לישכת-העבודה ה' ממשלתית לשגר מפירי-שביחה למקום שבו הוכרזה על-ידי העובדים.

זה מכוער, אבל זה יעיל. להלכה.

מה קרה למעשה?

אין כארץ עובדים המסוגלים להחליף בנלילה, או בן-חודש, את עובדיה-תחזו' קה של אל על.

אפשר היה לקחת פועלים בלתי-מאומי' נים (אילו הסכימו לבוא).

אבל הם היו הורסים רכוש של עשרות מיליונים תוך כמה ימים. אי-אפשר היה להביא מפירי-שביחה מ' חוץ-לארץ, מטעמי ביטחון.

קום אסור לגמרי. הנוק היה עצום: שישה מיליון לירות בשלושה ימים.

אפשר לחלק סכום זה בין שבעה חברי הוועד — כימעט מיליון ל"י לנפש.

אפשר לחלקו בין 400 עובדי-התחזוקה — 15 אלף ל"י לאיש. משכורת של שנה. והנה, איש לא העז להעז את ע' דל שפתיו את הרעיון לתבוע פיצויים אלה. אילו נתבעו, היו אלפי עוב' רי "אדעל" יוצאים לשביחה ש' היתה הורסת את החברה.

ברגע שהדבר הועמד במיבחן, ודווקא בצורה החותכת ביותר — הוא נתגלה כרעיון אידיוטי.

אפשר, כמובן, להטיל קנסות על פי חוק זה. ככל העולה על הדעת. מי שמארגן שביחה בלתי-חוקית, ומי שמשתתף בה — ניתן לקנסו על ביוון בית-המשפט. (ברגע האחרון נרתעה הכנ' סת, ולא קבעה שניתן גם לשלחו למא- (סר).

וראו זה פלא — גם סעיף זה לא הופעל!

אמנם הוטלו קנסות על חברי-הוועד. אך לא על פי התיקון החדש לחוק, אלא דווקא על פי סעיפים אחרים, שהיו קיי' מים מומן.

וגם קנסות אלה — אי-א-פ' שר לגבות.

ברגע שמישהו ינסה לעשות זאת, על-ידי עיקול המשכורות, תפרוץ שביחה כללית שתעלה לאל על עשרות מיליוני לירות ותנתק את ישראל מן העולם, וכך ראינו את המחזה המצחיק ממש, כשהמעבידים ושוטרי-העבודה של ההסתדרות מתחננים בפני בית-המישפט לבי' טל את הקנסות.

לא אתפלא אם בסוף תשלם

מטוס מושבת בשיא השביחה: מי ישא בנוק?

"אדעל" את הקנסות שהוטלו על עובדיה.

קיצור, הממשלה התעלמה מן ה' חוק שהיא עצמה הכריזה את הכנ' סת לחוקקו, כדי להציל את המדינה. היא פעלה על פי החוק הנושן, המאפשר לה להוציא צוירי-תוקף קולוניאליים. גם זה פעל ככומר-אנג.

המרותקים חזרו לעבודה קלוקלת, ובי' מקומם יצאו לשביחה חבריהם הבלתי-מרותקים. אילו רותקו גם אלה, היו מצ' טרפים לשביחה ציבורים אחרים.

במציאות זו נכנעה הממשלה — והת' חילה ההידברות מאחורי הקלעים שסיי' מה את השביחה מייד — מבלי להפעיל את החוק החדש.

אם כן, למי הועיל חוק זה?

אפשר היה להפעיל את חיילי הילה-א' ויור. רעיון נתעב זה אכן הועלה. אנשי הימין, אותם פטריוטים מקצועיים של ארץ-ישראל המשתלמת, החרדים כל-כך לצבא ולביטחון, לא היססו להציע פיתרון זה. אילו הוגשם, היה הופך את צה"ל לאייב העם ומעלה עליו את שינאת מאות אלפי העובדים, הגוף החי של חטיבות המילואים! הממשלה לא הגיעה עדיין לשידוף כזה.

השן הראשונה ש' החוק היתה, על כן, שן תותבת.

ה' סנקציה השנייה שמעניק החוק לשוכרי-שביחה היא הענישה. לפי החוק, חייבים השובתים ל' שלם פיצויים למעביד, עבור הנזי' קים הנגרמים על-ידי שביחתם.

חד וחלק. מה יותר פשוט מזה? הנה פרצה שביחה אסורה לגמרי, במ-

על הגיע כאשר ראש המחלקה לאיגוד מקצועי שפך דמעות-גנין משודרות על כך שהעובדים לא קיבלו את מרותה, ופעלו תוך התעלמות גמורה מעצם קיו' מה.

בכו, החוק אסר כל שביחה באל על, תהיה הסיבה צודקת ככל ש' תהיה. עובדי-התחזוקה גילו שהנהגת "אדעל" מושכת אותם באף, ואי' לה מנחלת עימם משאיומתן רציני' על תנאי-עבודתם.

מדוע? הרי זוהי כל מטרתו של החוק החדש: לפטור את הנהגלה מלנהל משא' ומתן רציני לשיפור תנאי העובדים. ה' הנהגלה סמכה על החוק שנחקק למענה. אבל חיש מהר נסתבר שהנהגלה היתה לא רק שחצנית (זאת ראינו כולנו בטל-